

PUBLIFIKAZIOA, PUBLIFIKATZEA, ERRIKOTZEA...

Ikaskurte barria astera doan ile onetan, ikastolentzat guztiz erabakikorra izan daiteken une baten aurrean aurkitzen gara. "Publifikazioa" egin danetik (edo egin gura izan danetik) ikastolen artean egon dan zeozer galdu edo apurtu egin dala uste dot: **BATASUNA**. Bai ikastolen artekoa, bai ikastola barrukoa, bere alde desberdin bien (baina osogarriak) artekoa: irakasle eta gurasoak.

Gobernu edo Jaurlaritzaren eskola-sarean sartzea diru aldetik mesedegarria izan bada batzurenzat, ikastola multzoarentzat, **IKASTOLEA**-rentzat, naiko tamalgarria izango dala uste dot, naiz eta erratuta egon gura esan dodan onetan.

MESFIDANTZA

Leenengo eta bein, nire susmo txarra eta mesfidantza, "publifikatze ori burutu dauan politika gizonarengandik eltzen jat. Ezin dot esan sozialismoa eta euskaldutasuna kontrakoak diranik. M.C. Garmendiak, Jaurlaritzako euskeraren arduradunak dinoanez, ongi etorriak euskerarentzat, abertzaleak ez izan arren, euskeraren alde lan egiten dabena, naiz eta PSOE, PP, UA, IU edo antzerako alderdietakoak izan.

Baina aspaldiotan oso gitxi izan dira (eta dira) euren euskalduntasunagaitik bereiztu diran **PSOE**-tarrak. Eta bereiztu egin badira, zerbait egin dabelako da; naiz eta asko izan ez, euren alderdikideak egin dabena baino askoz geiago danez, bereiztu egiten dira (Itsuen munduan...). Dana dala ez dot uste Ezkuntza Sailburua onen artean sartu geinkeanik.

Dana dala nire mesfidantza pentsakera politikoagaitik izan leiteke, edo Gizarteak gizonak mesfidatiak bihurtzen ditualako, edo aurretik ere euskal nortasuna diruaren truke saltzen edo erosten ikusteagaitik. Azkenengo onek belarrira gogorregi emon daiken arren, nire baitan badago, alako gauza bategaitik, ikastolen nortasuna galduko danaren bildurra. Zer da diruaren truke emon bear dana? Erainkuntzak baino ez?

ZER DA IKASTOLA

Euskeraren gordelekua da? Ala euskeraz irakasten dan lekua? Edo euskerea irakasten dan tokia? Nire ustez ori guzti ori eta geiagoo! Banaka aztertu daiguzan esandakoak:

EUSKERAREN GORDELEKUA

Euskeraren gordelekua? Euskeraren gordeleku obeagorik aurkitu geinke. Ez daigun aaztu Leioa, Deustu, Sarriko edo antzerako ikastetxe nagusi edo unibertsitateek izlari, filosofo, letra-gizon, lege-gizon, eta antzerako jakitun asko emon badabez, merito eta garantzia geiago euki dauala Basarteko unibertsitateak euskeraren gordeleku bezela. Dana dala "euskara ialgi adi plazara".

EUSKERAZ IRAKASTEN DAN LEKUA

Euskeraz irakasten dan lekua? Aspaldion "eskola publikoak" deritxen lekuetan ere, beste orren beste egiten da. Baina askok eta askok ikastetxe-mota biak bereiztu egiten dabez, bakoitzaren ezau-garriak eta eskeintzak kontutan eukita.

Ikastoletan oinarritzko jakituriaraz gain beste zeozer ere irakasten dala esaten da, beste ikastetxeetan ez irakatsi edo beintzat, neurri txikiago baten irakasten dana. Gaur egun, aurrerago esan dodanez,

ainbat eskoletan irakasten da euskeraz, beraz, zein da ikastolen bereiztasuna?

EUSKERA IRAKASTEN DAN TOKIA

Euskera irakasten dan tokia? Baita!, ori ere egiten da eta. Ia mundu guztiko eskoletan irakasten da tokian tokiko izkuntza, eta leku batzutan beste izkuntza bat edo bi (nonbait geiago erer bai), zelan ba, ez irakatsi euskerea Euskal Errian? Izan ere auxe izan zan elburuetariko bat ikastolak sortzean, euskera jagon eta zabaltzea.

ZEOZER GEIAGO

Baina zer geiago da ikastolea? Nire ustez euskal kulturea erakutsi, irakatsi eta zabaltzeaz arduratzen dan erakundea da (edo izan bearko leuke).

Beste ikastetxe batzuetan ori ez danik egiten ez dot esan gura, baina geinetan programazio ofizial bateri lotuta dagon neurrian baino ez da egiten izan. Are geiago irakaslerik geienak ez dirala euskaldunak izan eta kasu askotan ere ez direla bertokoak izan kontutan artuta.

ETORKIZUNA

Eta ortxe dago nire bildurra. "Sare publikoad" sartzen diren ikastolak, inoiz baino geiago programazio ofizial bateri lotuta geratuko dira, beste "dinamika" baten sartuko dira, agintaritzako politikoaren azpian. Orain arte euki dabena buru-jabetasunari eutsi aal izango dautse? Kontrolaren arduradunak, dirua emoten dabena ain zuzen, nortzuk diren kontutan arturik...

Beste alde batetik irakasleak dagoz. Azken batean, neurri aundi baten, ikastolen oinarrik gogorrenetariko bat irakasleen lana da, euren gainean jausten dalako irakaskintzaren pisua: zer eta zelan emon.

Eta ez gaitezen iruzurrean jausi. Ikastola askok eskola publikoak baino ikasketa maila altuagoa badauke. ikastoletako irakasle askok beste eskola orreetako irakasleak baino ordu geiago sartzen dabelako da (naiz eta geinetan gitxiago irabazi).

Orain funtzionari bihurtuta, nolabait lan-postua ziurtaturik, bardin jarraituko dabe? Ala eskola publikoetako beste maisuen lan baldintzak eskatuko dabez? Eta lortu ezker, errendimendua, batuko dan usta, bardina izango da? Bakoitzak atara daiazala bere ondorioak.

ITXAROPENA

Baina laster auteskundeak izango dira. "Balizko errotaren" kontua aintzat artzen badogu, baleiteke auteskunde orreekaz gauzak aldatzea, edo sailburua aldatzea, edo Ezkuntza beste alderdi baten eskuetan egotea, edo Ezkuntzari beste norabide bat emotea, edo... Baina, badakizu irakurle: Balizko erroreak urrmik ez!

Dana dala, "Erreforma" deritxon orrek aldaketa asko ekarriko ei dauz, eta euren artean buru-jabetasun aundia ikastetxeentzat.

Bearbada, emendik aurkitu geinke urtenbideren bat ikastolek ez daien ikastola-nortasuna galdu, bestela. tamalgarriz, orain urte batzuk eskatzen genduan "ikastola erri eskola" lortu arren, damutu egingo gara lorpen orretaz. Beste era batera esanda, diruaren truke (ikastolen zorrak ondu eta langileen lan ziurtasuna lortu funtzionari bihurtu) gure iparrotzaren Iparra galdutaz emon bearko dogu.

Enrike Itxasalde